

СЕНТИМЕНТАЛНА

ПРИЧАЛИЦА

● Четири деценије рада вајарке изузетне стваралачке доследности обележено и луксузном монографијом ● „Поетичност мојих скулптура проистиче из облика а не теме” ● Игре са бојом

Четири деценије рада Мире Сандић, вајарке која је изградила особен, препознатљив стил, стил који је у сагласју са њеном лирском природом и интелектуалном радозналешћу, обележено је ретроспективном изложбом, приређеном прво у Галерији Матице српске, а сада и у Народном музеју у Београду.

У овом обимном пројекту учествовала је и Спомен збирка Павла Бељанског у чијем издању се појавила и луксузна монографија посвећена стваралаштву Мире Сандић, аутора **Вере Јовановић**. За београдску поставку одабран је 81 рад – скулптуре, фигурине, рељефи и медаље – настао од времена њеног првог представљања јавности 1957. па до радова из 1995. године.

Дечији свет представљен у једном широком тематском распону и дат у најразноврснијим видовима – портрету, фигури, фигуринама и рељефима био је и остао главна преокупација Мире Сандић. Али како то примећује и **Катарина Адања** „инвенција Мире Сандић није спутана оквирима реалистичког концепта. Она виђено не репродукује нити описује, него податак природе прима као подстицај, откривајући у моделу подстреке за обликовање оних емотивних садржаја који се поклапају са просторима њених интимних

преокупација. Тако везаност за прекинуто детињство прераста у мотив уметниковог стварања. Тематска опредељеност за дечији лик, у својој спонтаности и искреној доживљености сачувала је уметника од натурализма и дословне потчињености стварности, подстакла га на тражења, даља и сложенија од дескриптивног поступка који се задовољава спољашњом сличношћу.”

– Знате оно да је „дете отац човечанству”, па није чудо што се моја склоност ка фигуративном и човеку као надахнућу, јер цео мој опус је запис о човеку и његовом битисању, „окренула” ка деци – каже Мира Сандић. – Њихово одрастање, прелазак из дечаштва у младост, време када постају издужени, непропорционални, устрепталих мисли и душе увек су ми били инспиративни.

● За ваше скулптуре кажу да су лирске, поетичне али да их краси и велика истинитост?

– Поетичност мојих скулптура не проистиче из теме већ из облика, а сам облик је одраз душе. Као млад вајар, још студент, желела сам да радим снажну, робусну скулптуру. Кад сам себи дозволила да будем оно што јесам, а што је резултат и зрелости, она је „испала” лирска. Моја генерација није имала лако детињство и прву младост али је зрачила једним оптимизмом, који је и мене обележио. Тематски бавећи се том прекинутом младешћу, на пример, малим прерано сазрелим чистачима ципела, умела сам да видим ведром страну тегобног детињства, сачувала сам нешто од дечије задивљености тајним реликвијама њихових соба. И нешто од њихове склоности ка игри.

● У ком смислу „игри”?

– Нисам одолела, а да себи не дозволим да мало „чепркам” и по боји. Желела сам да форму обележим и бојом и тиме сам добијала неке fine односе чак и у бронзаној скулптури, где је улогу боје одиграла патина. Много више слободе у том смислу пружила ми је теракота. На овој изложби заступљени су сви моји циклуси: скулптуре – по-

Рад Мире Сандић

ртрети, „Игра и раст” (фигуре и фигурине), плакете и медаље, „Прозори”, „Ликовни записи” и „Човеков пријатељ”. Огледала сам се у свим областима вајарског изражавања, осим у споменичкој скулптури која ми није лежала. Такође и у свим материјалима: камен, бронза, теракота. Теракота кроз циклус „Прозори” пружила ми је велике могућности за игру материјалом, обликом и бојом и велико задовољство. То су окна, њихови оквири (у техници обојеног дубоког рељефа), кроз која се вири у интиму домова где су разне личности затечене у свакодневици. „Прозори” на изврстан начин бришу границе између медија – сликарства и скулптуре, и спаја их у једну композицију.

Никола Кусовац скулптора Миру Сандић назива „сентименталном причалицом”, додајући да њено дело представља оличење стваралачке доследности (техничке, иконографске и стилске) и стваралачког поштења.

М. Челар